

Bárdy Margit – miközben játékszínpadát készíti – a realitást vonja a keskeny színpadtérbe. A világot modellezi és eljátszik szereplőivel. Objektjeinek mágikus hatása nyomán pedig együttjátszunk vele. E művészi koncepción alapuló, mesterséges világban a jelenetekből ugyanis mi magunk teremtünk történeteket, a figurákba mi lehelünk életet, mi képzelünk sorsokat, élethelyzeteket.

Ez a legmagasabb szintű játék, amit valaha játszottunk, amire pedig ősidőktől képek vagyunk. Komoly és fennkölt, ugyanakkor talányos. A realitás olymértékű benne, hogy nem kell ismernünk a konkrét indítást, bele tudjuk képzelni magunkat szereplői helyzetébe. S minél inkább belefeledkezünk a leképezett valóságba, annál távolabb kerülünk a közönséges élettől. A mű megfejtése, a játék felszabadítja fantáziánkat és új minőségbe helyezi létünket.

Mi ez, ha nem az emberi cselekedet értelmének kultikus mélyrétegével való érintkezés? A játék végén már nem ugyanazok vagyunk, mint előtte. Tudunk valamit, vagy legalább sejtjük, érezzük, hogy a mindennapi dolgokat más szférákba emelve, megszabadulhatunk a világban való helyzetünk terheitől.

Ez a játék kívül áll az igazság-hazugság fogalmán, tisztán szellemi és tisztán esztétikai.

Túllép a kiinduláskor meghatározott idő- és térbeli határokon, s értelmét önmagában, így tehát bennünk is hordozza.

Bárdy Margit műveivel elvarázsol bennünket. Miközben formákba sűrített művészi koncepciójában feszültségekkel teli rendet teremt, ősi titkot tár fel: az elmúlás és örökévalóság ritmusában kifejeződő láthatatlan szépségről mond igaz történetet.

Győr, 2000.

Horgas Béla

Szorgos rajzolók

ahogy a fiaim is rám egyre
mélyebben szántó vonalakkal hasonlítok apámra vagy csak az öregedés teszi ezt
teszem azt az idő meg az egy lábon ugráló vaksi történések együtt
mint szorgos rajzolók
a koponyaformák járomcsontok-púpok és kunos szemrések kívülről is látható
ábráinál rejtettebb geometria
valami hangzat- és ritmusféleség egy levegőben elfekvő áramlás függvénybe
csalhatatlan csobbanásai

kimondhatatlan verslábak futása vesszők közt sárga fűzvesszők suhogása közt
vagy roppanékony halastó jegén a szánkó nyoma olyan messzeségben
 hogy innen ahol vagyok bár hegytetőről nem is látni
csak ködöt kazlakat és az ezüstté fagyott jegenyéket sorban mint leszopogatott
 halcsontvázakat fölmeredni a dűlőút mentén
 a majorba menet vagy
nyáron a vasútállomás mögötti füves dombról
meztelen talpam dobogását verődni ide füllel fölfoghatatlan morzét
 és a lovakét bakancsokét vonatokét
ezek mossák össze satírozzák és rádiózzák hányszor jártam ott
 kéretlen kutatni
s mindig a kezdetektől az egész távoli egyre távolibb
és minél többször bebarangolt annál ismeretlenebb tájat
nem is a tartalmait a testeket a körvonalazható szerkezetek szíjait tartókat
de ahogy ceruzás kezünk fut hozzáadva a maga reszketését
 más és más ugyanazt vésve így az arcra
mondhatom-e hogy ez teszi ez a toldalék hasonlóságunk
 feszítő közei

Kockás füzet volna

*Ebben a kockás füzetben '51-ben
és '52-ben „Napló”-t írtam pár oldalon –
harminc év! Most a papírt szagolgom,
a szavakat fölolvassom és hümmögök, hogy
se meghatott, se nevetséges ne legyek, bár
miért ne, és ki előtt – ez csak a felszíne;
amit most írok, mije – minek? Kinek?*

amit meg most írok mintha ceruzám alatt futna sárga
foszlékony lapjaival az a gyerekkori kockás füzet volna
kiterülne készségesen tűrne lenne meghalló fül
vérfagyasztó kérdéseimtől el nem hülve hívna gyere mond

én meg elhinném és mennék megint lapról lapra tolnám történetem
mint pályamunkások a talpfákkal megrakott vaskerekű kocsit

vagy háló volna a kockás lengve alattam térré vált időben
négy sarkánál kifeszítve de hova mivel ki kötné oda csomózná meg

vagy cirkuszi sátor mert az volna mi más a vörös mélyben iszapcuppogás

vagy a kicsi négyzetek betűről betűre vezetnének egy füzetes regény
Kútájó Kovács Sándor a hetente biciklivel Gige felől
érkező bakter-helyettes hordta nekem tucatjával cowboyok kalózkodók
tuskólábú szörnyek hátborzongató történeteit '50-ben

ez a kockás nem az a kockás
ez a füzetes a máza vagy a fénye annak
mégsem emlékezet csupán
a végtelen után futó vágy akkori felhői vattás paplanok öreg
kopott molyrágta szétfeszülő stb. báránybundák
itt repülnek át megint

s ahogy a délutáni személyvonat mozdonya ritmikusan sisteregve
kilövi fehér gőzpamacsait
fekete verejtékben csillogó testének
minden porcikája reszket roppant erejét alig győzi visszafogni
hogy álljon mozdulatlanul mert ő maga az idő a folyton folyvást

folytatódó semmi számokra soha nem tekintő ahogy tart telik pereg zuhan
akármilyen rámondható mert nem ő tart telik pereg zuhan egy füzetes regény